

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Кафедра	Дизайн тканин та одягу	Рік навчання	2
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	4

Академічний рисунок

Семестр 4 (весна 2024)

29 січня — 15 травня

Викладач	Жердев Віталій Вікторович
E-mail	vzherdyev@hotmail.com
Заняття	Вівторок 13.00 – 16.20

Консультації	Онлайн понеділок - п'ятниця до 17.00
Адреса	ауд. 32, поверх 2, корпус 1, вул. Мистецтв 8
Телефон	(057) 706-02-81 (кафедра рисунка)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Заняття та консультації з викладачем у стінах академії відбуваються згідно розкладу у визначені дні та години (офлайн). Онлайн офіційним каналом комунікації з викладачем є листування в Телеграм-каналі групи за постійним посиланням.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Академічний рисунок» є певний обсяг знань з креслення, перспективи, пластичної анатомії. Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу вибіркової дисципліни та підготовки у практичній роботі.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Показ робіт із методичного фонду кафедри рисунку. Ознайомлення студентів з електронними версіями матеріалу з класичного та сучасного світового рисунка та застосування додаткової літератури з дисципліни.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Виконання завдань потребує наступні матеріали: папір (розмір 40x60), олівці. Вільний матеріал для міського пейзажу: лінери, маркери, акварель, туш, м'який матеріал. Формат 40x60 см.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Запропонована програма з навчальної дисципліни «Академічний рисунок» для спеціальностей «Дизайн» базується на методичних досягненнях кафедри рисунку та на позитивному досвіді прогресивних зарубіжних мистецьких шкіл.

Спектр укладених тем передбачає глибокий органічний зв'язок із спеціальностями. Об'єктами вивчення і пластичного осмислення природи речей рисунковими засобами є – предметний світ, рослинний світ, тваринний світ, архітектура, тканина і людина, як найсуттєвіший об'єкт образотворення. Вивчення тем пізнавального, аналітичного, технічного і специфічного змісту в програмі супроводжується розвитком розуміння таких творчих засад осмислення натурального чи уявного матеріалу, як асоціації, інтерпретації, стилізації, враження, трансформації.

Рисунок служить навчанням творчих здібностей студентів. Нова генерація студентства позбавлена комплексів, забезпечена інформаційно і, якщо потребує, то лише ненав'язливою дорадчої участі педагога в оволодінні предметом.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

4 СЕМЕСТР (2 КУРС) містить:

2 модуля, 4 практичних завдання за темою: «Гіпсова фігура людини. Екорше. Дорифор»

МОДУЛЬ 1 містить практичні завдання:

1) «Екорше. Положення №1»

2) «Екорше. Положення №2»

МОДУЛЬ 2 містить практичні завдання:

1) «Дорифор»

2) «Творчий міський пейзаж»

Усі завдання курсу направлені на вивчення анатомічної структури людини. Начерки постаті людини з подальшою стилізацією. Міський пейзаж – декоративно графічне вирішення.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання серії завдань. Основна форма вивчення курсу — практичні завдання.

Основна форма вивчення курсу — практична академічна робота при виконанні аудиторних та поза аудиторних завдань в контексті учбового курсу.

Мета запропонованих завдань — вправи побудовані за принципом послідовного ускладнення учбових задач, пов'язаних між собою смисловим навантаженням.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрадження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студенти повинні обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності студент має право на дозвіл вийти з аудиторії. Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах безпосередньо впливає на зниження підсумкової оцінки (мінус 3 бали за кожний пропуск).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю визначено підлог роботи студент зобов'язаний її переробити. Якщо факт академічної недоброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді — студент максимально отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю. **Корисні посилання:**
<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattva-akademichna-dobrochesnist-325783.html>
<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Навч. тиждень	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	1	практичні	Екорше. Положення №1. Композиція, пропорції, пластика.	3	Поточний перегляд	
2	1	практичні	Екорше. Положення №1. Конструкція.	3	Поточний перегляд	
3	1	практичні	Екорше. Положення №1. Тональний розбір	3	Поточний перегляд	
4	1	практичні	Екорше. Положення №1. Фіналізація	3	Поточний перегляд	
5	2	практичні	Екорше. Положення №2. Композиція, пропорції, пластика	3	Поточний перегляд	
6	2	практичні	Екорше. Положення №2. Конструкція.	3	Поточний перегляд	
7	2	практичні	Екорше. Положення №2. Тональний розбір	3	Поточний перегляд	
8	2	практичні	Екорше. Положення №1. Фіналізація	3	Поточний перегляд	
9	3	практичні	Дорифор. Композиція, пропорції, пластика.	3	Поточний перегляд	
10	3	практичні	Дорифор. Конструктивний розбір.	3	Поточний перегляд	
11	3	практичні	Дорифор. Тональний розбір	3	Поточний перегляд	
12	3	практичні	Дорифор. Фіналізація.	3	Поточний перегляд	
13	4	практичні	Творче завдання. Міський	3	Поточний перегляд	

			пейзаж. Пошук мотивів, начерки з натури. Композиція.			
14	4	практичні	Затвердження ескізу. Робота на форматі.	3	Поточний перегляд	
15	4	практичні	Фіналізація творчого міського пейзажу	3	Поточний перегляд	
			Разом за семестр	45	Екзаменаційний перегляд	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Відмінно (90-100 балів, А): Рисунок виконано бездоганно як в цілому, так і з точки зору графічного виконання окремих його елементів та деталей:

- точне, безпомилкове розташування усього зображення та його елементів в аркуші паперу;
- визначено та передано рух зображеного об'єкту та його розташування відносно інших предметів автора;
- вірне зображення пропорційних співвідношень одного об'єкту до іншого, окремих деталей до цілого;
- точна передача конструкції об'єкту зображення, переконлива передача форми об'єктів засобами лінійної та повітряної перспективи, використанням законів світлотіні, тону і тональних співвідношень;
- висока технічна майстерність, професіоналізм.

Це найвищий рівень виконання навчального (академічного) завдання: при виконанні усіх перелічених вимог рисунок виглядає дуже майстерним, естетичним, відчувається певна натхненність при виконанні завдання. Безпомилкове виконання базових вимог.

Добре (82–89 балів, В) . Рисунок виконано добре як з точки зору загального естетичного сприйняття, так і з точки зору графічного виконання:

- добре розташування зображення на аркуші паперу;
- непогано передано рух зображеного об'єкту та його розташування відносно інших предметів;
- добре передано пропорційне співвідношення одного об'єкту до одного, окремих деталей до цілого;
- проаналізовано конструкцію об'єкту засобами лінійної та повітряної перспективи;
- непогане використання графічного матеріалу, висока технічна майстерність, помітні добрі навички у передачі зображення.

Добре виконаний рисунок, але допущено 1-2 незначні помилки в композиційному, пропорційному або тональному рішенні постановки. Завдання виконано добре з точки зору базових вимог академічної школи.

Добре (75–81 балів, С) . Рисунок виконано добре як з точки зору загального естетичного сприйняття, так і з точки зору графічного виконання:

- добре розташування на аркуші паперу;
- непогано передано рух зображеного об'єкту та його розташування відносно інших предметів;
- добре передано пропорційне співвідношення одного об'єкту до одного, окремих деталей до цілого;
- проаналізовано конструкцію об'єкту засобами лінійної та повітряної перспективи;
- помітні добрі навички у передачі зображення, але недосконале використання графічного матеріалу і завершення рисунку.

Добре виконаний рисунок, але є недосконале виконання елементів, допущено 3-4 помилки в композиційному, пропорційному або тональному рішенні постановки. Завдання виконано добре з точки зору базових вимог академічної школи.

Задовільно (64-74 балів D). Рисунок виконано достатньо непогано з точки зору графічного виконання окремих його елементів і деталей:

- непогане використання графічного матеріалу, технічна майстерність, помітні добрі навички у передачі зображення.
- непогане розташування усього зображення в аркуші паперу;
- невиразно визначено і передано рух зображеного об'єкту;
- не зовсім точно зображення пропорційних співвідношень;
- присутні помилки у передачі форми об'єктів;
- недосконале використання графічного матеріалу.

Рисунок виконано задовільно, допущено 5-6 помилок в композиційному, пропорційному або тональному рішенні постановки. Завдання виконано задовільно з точки зору базових вимог академічної школи.

Задовільно (60-63, E). Рисунок виконано майже непогано з точки зору графічного виконання окремих його елементів і деталей:

- непогане використання графічного матеріалу, технічна майстерність, помітні добрі навички у передачі зображення.
- погане розташування усього зображення в аркуші паперу;
- невиразно визначено і передано рух зображеного об'єкту;
- не зовсім точно зображення пропорційних співвідношень;
- присутні помилки у передачі форми об'єктів;
- недосконале використання графічного матеріалу.

Рисунок виконано задовільно, допущено 7-8 помилок в композиційному, пропорційному або тональному рішенні постановки. Завдання виконано задовільно з точки зору базових вимог академічної школи.

Незадовільно (35-59 балів, FXF). Рисунок виконано незадовільно з точки зору графічного виконання:

- суттєві недоліки у розташуванні усього зображення в аркуші паперу;
- погано передано рух зображеного об'єкту;
- є суттєві помилки у зображенні пропорційних співвідношень;
- недосконала передача конструкції об'єкту зображення;
- слабка технічна майстерність.

Рисунок виконано незадовільно, допущено 9-10 помилок в композиційному, пропорційному або тональному рішенні постановки.

Незадовільно (1-34 балів, F). Рисунок виконано незадовільно з точки зору графічного виконання:

- суттєві недоліки у розташуванні усього зображення в аркуші паперу;
- погано передано рух зображеного об'єкту;
- є суттєві помилки у зображенні пропорційних співвідношень;
- недосконала передача конструкції об'єкту зображення;
- слабка технічна майстерність

Рисунок виконано незадовільно, стадія рисунка не завершена.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять (1-3), виставкова участь у фестивалях та конкурсах (5-8), а також участь у житті групи (1-3). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛИТЕРАТУРА

1. Andrews, Barbara Henriksen. "Art and Ideas: Reaching Nontraditional Art Students." *Art Education* 54, no. 5 (September 2001): 33. <http://dx.doi.org/10.2307/3193933>.
2. Adams, Laurie Schneider. *The Methodologies of Art. An Introduction*. New York: HarperCollins, 1996.
3. Andrus, Lynda E. *Art projects for educators and students*. 8th ed. [Belmont, Calif.]: Thomson Wadsworth, 2007.
4. Bammes G. *Der nackte Mensch. Hand- und Lehrbuch der Anatomie für Künstler*. Mit rund 170 Zeichnungen des Verfassers, zahlreichen Beispielen von Meisterwerken der bildenden Kunst, 144 Modellaufnahmen. VEB Verlag der Kunst Dresden, 1973
5. Berikbaev, Alisher Alikulovich. "Development of Competence Skills of Art Education Students." *International Journal of Psychosocial Rehabilitation* 24, no. 4 (April 30, 2020): 6984–88. <http://dx.doi.org/10.37200/ijpr/v24i4/pr2020514>.
6. Benjamin, Walter. *Work of Art in the Age of Its Technological Reproducibility, and Other Writings on Media* Paperback. Harvard University Press; Illustrated edition, 2008.
7. Clark, Gilbert A., Michael D. Day, and W. Dwaine Greer. "Discipline-Based Art Education: Becoming Students of Art." *Journal of Aesthetic Education* 21, no. 2 (1987): 129. <http://dx.doi.org/10.2307/3332748>.
8. Carr, Jeffrey. "Four types of art teachers for talented art students." *Roeper Review* 13, no. 2 (January 1991): 71–73. <http://dx.doi.org/10.1080/02783199109553313>.
9. Downing, Fripp Alfred. *Human anatomy for art students*. Mineola, N.Y: Dover Publications, 2006.
10. Goldfinger E. *Human Anatomy for Artists: The Elements of Form*. Oxford University Press, 1991.
11. Goldman, Paul. *Looking at Prints, Drawings and Watercolours: A Guide to Technical Terms*. 2nd ed. London: British Museum Press in association with the J. Paul Getty Museum, 2006.
12. Gwent College of Higher Education. Faculty of Art and Design. [Publication produced by Fine Art Students]. Newport (Gwent): Gwent College of Higher Education, 1986.
13. Frank, Whitford, and Engelhardt Julia, eds. *The Bauhaus: Masters & students by themselves*. Woodstock, N.Y: Overlook Press, 1993.
14. Fredericksen, Andrea, and Nick Grindle. *Creating Curators: Using Digital Platforms to Help Students Learn in Art Collections*. Art: Design: Media Subject Centre, 2009. Web: <http://www.adm.heacademy.ac.uk/resources/case-studies/creating-curators-using-digital-platforms-to-help-students-learn-in-art-collections/index.html>.
15. Knight-Mudie, Karen, and n/a. "Attitudes towards art competitions of senior secondary art students and teachers." University of Canberra. *Education*, 1988. <http://erl.canberra.edu.au/public/adt-AUC20060811.154408>.
16. Leonard, Melissa M. "Motivating Students for Success in Art Education." *Digital Commons @ East Tennessee State University*, 2005. <https://dc.etsu.edu/etd/1048>.
17. Netto, Amelia M. "ESOL Students in the Art Room: An Art Educator's Resource Guide." *Digital Archive @ GSU*, 2012. http://digitalarchive.gsu.edu/art_design_theses/100.
18. Nelson, Gayle. "Perceptions About Hands-On Art Making by Non-Art Major Online Students." *ScholarWorks*, 2018. <https://scholarworks.waldenu.edu/dissertations/5641>.
19. Nicoladies. *The Natural Way To Draw: A Working Plan for Art Study*. Souvenir Press Ltd, 2008
20. Oxford Brookes University. School of Art, Publishing and Music. *Fine art single field: Students' guide*. Oxford: Oxford Brookes University, 1997.
21. Pointon, Marcia R. *History of art: A students' handbook*. 4th ed. London: Routledge, 1997.
22. Thomson, Isabelle. *The Power of Art & Protest*. [New York, NY]: the Calhoun School, 2014.
23. Regev, Dafna. "Art Therapy for Hospitalized Students." In *Art Therapy with Special Education Students*, 125–46. New York: Routledge, 2022. <http://dx.doi.org/10.4324/9781003156918-7>.

24. Saywell, Edward. A Drawing Glossary. Fogg Art Museum, 1997, <http://www.artmuseums.harvard.edu/fogg/drawingglossary.html>.
25. Schwartz, Diane C., and Darra Pace. "Students Create Art." TEACHING Exceptional Children 40, no. 4 (March 2008): 50–54. <http://dx.doi.org/10.1177/004005990804000406>.
26. Winslow V. Classic Human Anatomy in Motion: The Artist's Guide to the Dynamics of Figure Drawing.
27. Pogorelov, Viktor, Khomenko O., Nosan V., Serdiyk O., Nogin R., Zherdev V. Tvorchyi rysunok. Navchalno-naochnyi posibnyk [*The Tutorial for the discipline "Drawing by speciality" for Masters degree of specialization "Creative (contemporary) drawing"*]. Kharkiv: KSADA, 2020
28. Zherdev, Vitaliy, Metodichni rekomendatsii do dustsipliny "Academichnyi rysunok" dlia spetsializatsii "Stankovyi zhyvopus ta restavratsia vutvoriv mystetstva" [*Methodological recommendations for the discipline "Academic Drawing" for the specialization "Easel Painting and Restoration of pieces of arts" (Bachelors, Masters)*]. Kharkiv: KSADA, 2009.
29. Zherdev, Vitaliy and Nogin, Roman, Metodichni rekomendatsii do dustsipliny "Academichnyi rysunok" dlia spetsializatsii "Monumentalniyi zhyvopus" [*Methodological recommendations for the discipline "Academic Drawing" for the specialization "Monumental Painting" (Bachelors, Masters)*]. Kharkiv: KSADA, 2010.
30. Наталуха І., Апальков В., Рибін С., Носань В., Ногін Р. Пластична анатомія. Підручник. За ред. проф. В. Даниленка. Харків: ХДАДМ, 2008.
31. Чеботов І. П. Харківська школа рисунку. Харків: Софія-А, 2017.
32. Сенін В. П., Коваль О. В. Школа рисунку олівцем. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2015.